



2019 09 18

Ju2019/02172/L5

*Justitiedepartementet  
103 33 Stockholm*

## **Remissvar: Straffrättsligt skydd för barn som bevittnar brott mellan närstående samt mot uppmaning och annan psykisk påverkan att begå självmord (SOU 2019:32)**

### **Inledning**

Psykologförbundet har beretts tillfälle att yttra sig över slutbetänkandet som lämnats av Utredningen om skydd för barn som bevittnar våld eller andra brottsliga gärningar och ansvar för uppmaning att begå självmord.

Vad gäller delen som avser skydd för barn som bevittnar våld välkomnar Psykologförbundet att utredaren har ett tydligt fokus på de kortvariga och långsiktiga psykiska och fysiska effekter som kan bli konsekvensen av att bevittna våld. Förbundet välkomnar också att utredaren har haft ett barnrättsperspektiv med tydliga referenser till barnkonventionen samt uppskattar att särskild vikt har lagts vid att inhämta synpunkter och erfarenheter från personer som har upplevt våld i nära relationer under sin barndom.

Psykologförbundet tillstyrker förslagen i sin helhet men väljer nedan att utveckla vissa ståndpunkter som också tas upp i utredningen.

### **Psykologförbundets synpunkter**

#### **Ny straffbestämmelse om barnfridsbrott**

Förbundet ser förslaget som ett steg i rätt riktning för att värna om barn och ungas psykiska hälsa och konstaterar att utredningens förslag ur ett barnperspektiv innebär en tydlig förbättring jämfört med nuvarande lagstiftning. Man föreslår bl a ett nytt "barnfridsbrott" för att synliggöra barn som brottsoffer, och ett utökat ansvar för den särskilda företrädare som barn kan få. Detta ser Psykologförbundet som mycket positivt. Man nämner även de yngsta barnen när det gäller barnfridsbrott vilket är särskilt viktigt för de barn som inte själva kan driva sin rätt och ofta befinner sig i våldets centrum på ett annat sätt än äldre barn. Det är viktigt att deras behov inte glöms bort vid implementering av lagstiftningen.

Separat från den aktuella utredningen föreslås det nya utredningar kring en form av ombud för barnet som har möjlighet att ta till vara barnets intressen på ett bättre sätt än nu, t ex avseende psykologiskt stöd eller behandling efter att ha bevittnat våld. Om detta brister vet

vi att det kan få mycket negativa konsekvenser bl a i form av senare allvarlig psykisk ohälsa. Barnet föreslås få ökat inflytande och delaktighet i brottmålsprocessen, vilket är positivt. Förslagen i utredningen är ett framsteg för att psykisk misshandel lyfts fram i lagstiftning. En kriminalisering är inte bara viktig för att stärka barns rätt till upprättelse, det innebär också att de får tillgång till samhällets stöd och skydd på ett annat sätt än idag, samt kan ha en normerande verkan som i sin tur kan komma att verka förebyggande.

Utredningen föreslår även en utredning av Barnahus i Sverige för att se om man kan göra dessa mer likvärdiga över landet. Det tycker vi är utmärkt.

### **Uppmaning att begå självmord**

Utredningen föreslår också att det införs en ny straffbestämmelse om uppmaning till självmord i fjärde kapitlet brottsbalken. Den nya bestämmelsen innebär ett särskilt straffansvar för den som hetsar, uppmanar eller på annat sätt utövar psykisk påverkan mot någon att begå självmord, och det till följd av särskilda omständigheter har funnits en inte obetydlig risk för att agerandet skulle leda till sådan handling.

Psykologförbundet ställer sig bakom utredningens förslag om straffansvar för den som uppmanar någon annan att begår självmord. Ett förbud mot sådan hets och påverkan är en viktig etisk åtgärd generellt och för enskilda personer kan det vara livsavgörande.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson  
Förbundsdirektör

Maria Enggren Zavisic  
Samhällspolitisk strateg